

A Xanela

Revista cultural das Mariñas



ARCHIVO
HISTORICO
de la Provincia de Buenos Aires

Voluntarios arxentinos na Guerra Civil Española

Jerónimo Boragina

A guerra civil española tivo a súa impronta de sangue, morte e exilio en tantos valentes españoles que defenderon a democracia do seu pobo, mais tamén deixou a súa pegada non só na historia arxentina senón en moitos homes que saíron deste país a defender a liberdade ameazada polo fascismo.

Por aqueles anos o movemento obreiro argentino adheríase non só na formalidade senón na acción, coa causa española pola liberdade. Organizáronse comités de axuda nun centenar de Centros Republicanos por todo o país, e artellouse o Comité Coordinador de Axuda a España, de tendencia anarquista, a FOARE (Federación de Organizacions de Axuda á República Española) de orixe comunista e o Partido Socialista colaborou coas dependencias da embaixada española cos centros republicanos de diversos lugares da Argentina. Todo un movemento, un pobo en movemento axudando con alimentos, roupa, ambulancias, medicamentos e todo o necesario para asistir humanitariamente á República e aos seus combatentes que defendían con heroísmo cada palmo da terra.

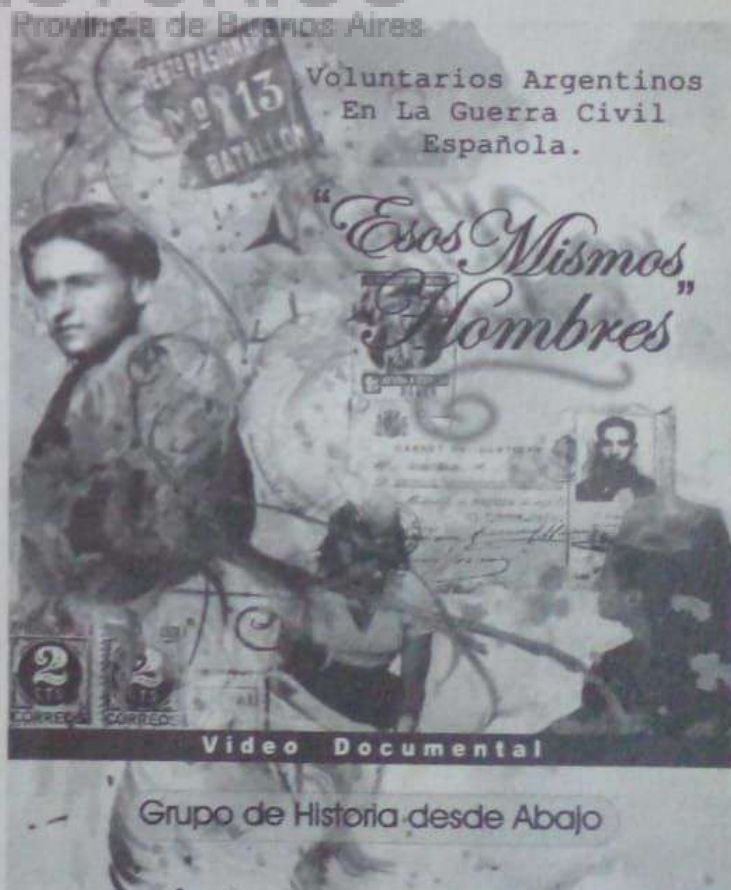
Alén do esforzo material, as diferentes organizacións políticas e sindicais enviaron voluntarios arxentinos para participar na defensa da República Española. Homes e mulleres arxentinos participaron en diversas labores en España como enfermeiros, dirixentes ou combatendo nas Unidades Mixtas republicanas ou nas Brigadas Internacionais.

Todas estas historias son contadas no documental que realizamos co Grupo de "Historia desde Abajo" un grupo de historiadores da cidade de Mar del Plata (provincia de Buenos Aires) integrado por Lucas Gonzales, Ernesto Sommaro, Gustavo Dorado, Jerónimo Boragina, José L. Bramante e Fabián Mazzitellio.

O vídeo chámase "Esos mismos hombres" Voluntarios Argentinos en la Guerra Civil Española. A través dunha investigación de anos, poidemos entrevistar a varios voluntarios que nos contaron a súa experiencia e conseguimos xuntar un arquivo fotográfico que expoñemos no vídeo con máis de setecentas fotografías. Retratos de xuventude, de solidariedade coa República e da vontade destes homes de viax-

ar a España para dar a súa vida na defensa da liberdade. É así como despois de estrear o vídeo na Capital Federal, entramos en relación con xente do Centro Betanzos de Buenos Aires, coñecendo ao seu secretario Andrés Señoráns Pérez quen nos pideu pasar o documental no Salón Geno Díaz da súa sede na rúa Venezuela 1533. Moi cordialmente fomos recibidos pola xente do Centro Betanzos, e en verdade sabíamos que este centro fora un dos que máis actividade solidaria desenvolveu a prol da República Española por aqueles anos 1936-1939. O Centro Betanzos foi fundado na cidade de Buenos Aires en 1933 mais rapidamente conquistou armarse dunha organización moi forte grazas á colectividade betanceira existente na cidade, e iso foi volcado amplamente en festivales, actos e colectas a favor do pobo español.

A nosa sorpresa foi grande aquel 20 de outubro de 2006 cando estreamos o documental no Centro Betanzos. O secretario de eventos, An-



drés Señoráns, ocupouse da organización e da a movida publicitaria que non só chegou a toda a cidade de Buenos Aires, senón tamén a España e en especial a Betanzos. É así como chega unha carta do Sr. Andrés Beade Dopico, exsecretario do Centro Betanzos e actual residente en Betanzos, quen nos amosou a súa satisfacción por que se fagan este tipo de actos culturais no Centro, mais aínda porque o voluntario arxentino combatente en España que aparecía no afiche publicitario era asociado do Centro Betanzos e el lembrábao perfectamente.

Foi así como nos enteramos que Andrés Rodríguez, garda de asalto en Madrid, que participou en todas as batallas pola defensa de Madrid, fora afiliado e asiduo concorrente do Centro Betanzos da capital federal. A noticia deunos profunda alegría. Á súa volta á Arxentina, Rodríguez afiliárase á Federación de Sociedades Gallegas, por intermedio do Centro Betanzos, e viviría os seus últimos días na cidade de Mar de Plata afiliado ao único Centro



LOS INTERNACIONALES
UNIDOS * ESPAÑOLES, LUCHAMOS CONTRA * INVASOR

Republicano Español aberto e en funcionamento deica os nosos días.

Á presentación do vídeo acodiron máis dun cento de persoas que se emocionaron profundamente ao ver aos voluntarios integrando as Brigadas Internacionais para defender o solo español, como se tiveran nado ali. No documental enfócanse varios puntos como a xuventude e o compromiso que tiveron estes mozos. Unha xeración comprometida cos valores democráticos e coas loitas que se estaban levando a cabo contra o fascismo en toda Europa. Unha estética ben representada cunha música de acompañamento case descoñecida sobre a época e sobre todo vendo as

caras descoñecidas deses homes que deron a súa vida pola liberdade.

Creemos que este tivo de actividades fomentan a memoria histórica para reivindicar xustiza e paz como se merecen todos os españois. Agradecemos ao Centro Betanzos por ternos dado esta posibilidade de amosar o noso traballo.

BETANCERO:

Nuestros hermanos sacrificados exigen unión y colaboración en la lucha por la independencia y libertad de nuestra tierra.

Pedimos...

Rogamos a todos los Betanceros piensen en la desesperada situación de sus paisanos.

El Centro Cultural Betanzos acepta toda clase de ropas para enviar a los niños necesitados de Betanzos.

Acepta también toda clase de alimentos para mandar a los soldados de Betanzos que luchan en el frente leal.

Nosotros corremos con todos los gastos.

¡Colabore con nosotros!
¡Ayudemos a nuestros necesitados!

CHAMADAS DE APOIO Á LOITA DA REPÚBLICA ESPAÑOLA EN BETANZOS, "PUBLICACIÓN OFICIAL DEL "CENTRO CULTURAL BETANZOS" Y PORTAVOZ DE LA COLONIA BRIGANTINA", BUENOS AIRES, AGOSTO DE 1938. ARRIBA: CARTAZ DE PARRILLA